

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 184/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., S., a P. B., obaja právne zastúpení advokátkou JUDr. Z. M., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia ich práv upravených v čl. 2 ods. 2, čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2, čl. 11, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/113/2009 a jeho rozsudkom zo 14. októbra 2009 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 47/2009 a jeho rozsudkom z 15. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. a P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2010 doručená sťažnosť P. B. a P. B. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich práv upravených v čl. 2 ods. 2, čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 2, čl. 11, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/113/2009 a jeho rozsudkom zo 14. októbra 2009 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 47/2009 a jeho rozsudkom z 15. marca 2010.

2. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietajú porušenie označených práv postupom okresného súdu a krajského súdu tým spôsobom, že pri hodnotení dôkazov a platných zákonov nezobrali do úvahy dôvody prevodu nehnuteľnosti [zlý zdravotný stav otca sťažovateľov (v konaní pred všeobecnými súdmi odporca, pozn.), vymoženie istiny v exekučnom konaní] a finančné plnenie dlhov otcom sťažovateľov podľa jeho finančných možností voči navrhovateľovi. Na druhej strane navrhovateľ vo vzťahu k otcovi sťažovateľov postupoval v rozpore s ústavne garantovanými základnými ľudskými právami na zachovanie ľudskej dôstojnosti, na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia a s právom, že nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, keď v objekte obývanom otcom sťažovateľov a jeho rodinou nezabezpečil dodávku elektrickej energie a tepla vo vykurovacom období. Sťažovatelia ďalej tvrdia, že ich otec nemal úmysel ukrátiť navrhovateľa ako veriteľa a pri uzavretí darovacej zmluvy postupoval v súlade s ustanovením § 123 Občianskeho zákonníka.

3. Sťažovatelia tvrdia, že okresný súd a krajský súd označené dôkazy vo svojich rozhodnutiach nezohľadnili. Ďalej namietali skutočnosť, že krajský súd nedal na odvolacie dôvody sťažovateľov žiadnu odpoveď, nezohľadnil výpovednú hodnotu dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, iba ich prevzal a sám ani neposúdil a neaplikoval žiadnu právnu normu, v dôsledku čoho je potrebné považovať postupy oboch súdov za svojvoľné a založené na extrémnom nesúlade právnych záverov s vykonanými skutkovými zisteniami a v rozpore s označenými právami podľa ústavy, listiny a dohovoru.

4. Z uvedených dôvodov sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým sťažnosti vyhovie a vysloví porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 2 ods. 2, čl. 11, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu krajským súdom a jeho rozsudkom sp. zn. 16 Co 47/2009 z 15. marca 2010, zruší rozsudok okresného súdu sp. zn. 29 C 113/2009 zo 14. októbra 2009 a rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 47/2009 z 15. marca 2010, vec vráti na ďalšie konanie a prizná sťažovateľom náhradu trov konania.

II.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd uvádza, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého

predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05 a ďalšie).

6. Ústavný súd preto skúmal, či postupom a rozsudkom okresného súdu a krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľmi označených základných práv a slobôd.

6. 1 Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov postupom a rozsudkom okresného súdu ústavný súd uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. V danom prípade je takýmto súdom v systéme všeobecného súdnictva krajský súd. Rešpektujúc subsidiárnu právomoc ústavného súdu odmietol ústavný súd túto časť sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci.

6. 2 V súvislosti s namietaným porušením základných práv sťažovateľov postupom a rozhodnutím krajského súdu sťažovatelia namietali predovšetkým skutočnosť, že krajský súd nezohľadnil odvolacie dôvody sťažovateľov, nedal na ne žiadnu odpoveď, neposúdil výpovednú hodnotu dôkazov vykonaných okresným súdom. Namietali tiež, že postup súdu bol svojvoľný a arbitrárny a jeho právne závery, ktoré prevzal z rozhodnutia okresného súdu, v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a bez právneho základu.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 16 Co 47/2009 z 15. marca 2010 vyplýva, že krajský súd svoje rozhodnutie takto odôvodnil:

„Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a odvolanie žalovaných nedôvodné.

Prvostupňový súd v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, zistil správne závery, ktoré aj premietol do svojho rozhodnutia, na zisteniach ktorých sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania a odvolací súd na ne poukazuje.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

K odvolacím námietkam žalovaných odvolací súd poukazuje na dostatočné vyhodnotenie dôkazov prvostupňovým súdom, ako aj vykonané potrebné dokazovanie, ktoré má oporu v zistenom skutkovom stave.

Ust. § 132 O. s. p. predpokladá, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo.

Otázky spojené s prevádzaním a hodnotením dôkazov upravuje Občiansky súdny poriadok, ktorý ukladá súdu, aby po prevedenom dokazovaní dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach a aby rozhodol vo veci na základe zisteného skutkového stavu, pričom len jemu prislúcha rozhodnúť o tom, ktoré z dôkazov navrhované účastníkmi prevedie a ktoré nie, avšak je vecou súdu, ako s rozporom s prevedenými dôkazmi naloží. Je však aj jeho povinnosťou prevedený dôkaz odporujúci dôkazom ostatným v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. hodnotiť a zdôvodniť.

Prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie, a to výsluchom účastníkov, výsluchom svedka M. B., oboznámením obsahu spisu 10C 574/00, exekučným spisom Ex 157/07, spisom súdu 14 C 319/08, oboznámením darovacou zmluvou, pričom zistil potrebný skutkový stav, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Správne zistil, že v prípade darcu a žalovaných ide o blízkych príbuzných, keďže ide o synov žalobcu (správne malo byť uvedené synov darcu, pozn.), pričom zákonodarca v ust. § 42a ods. 2 O. z. predpokladá, že takýto úmysel musel byť druhej strane známy. V takomto prípade, ak teda ide o právny úkon medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou alebo právny úkon urobený dlžníkom v prospech osoby jemu blízkej, nemusí žalujúci veriteľ tvrdiť ani preukazovať, že žalovanému musel byť úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, známy. Zákon v tomto prípade predpokladá, že žalovaný o úmysle dlžníka vedel, iba ak by žalovaný preukázal, že v dobe

právneho úkonu dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa i pri náležitej starostlivosti nemohol poznať.

Prvostupňový súd sa riadne so všetkými podmienkami žalovaného nároku vypořiadal, ako aj s dôkazmi predkladanými účastníkmi a správne konštatoval, že mal preukázaný úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa vzhľadom na krátke časové hľadisko medzi vyhláseniami druhostupňového rozhodnutia a uzavretím darovacej zmluvy, rovnako tak aj zistenie o tom, že otec žalovaných ako dlžník v rozhodnom období nedisponoval iným hnutelným majetkom a že k právnemu úkonu došlo medzi dlžníkom a jeho blízkymi osobami. Žalovaní nepreukázali, že nepoznali úmysel otca ukrátiť žalobcu.

Z tohto dôvodu bol rozsudok súdu prvého stupňa vecne správny a odvolací súd ho v zmysle § 219 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd považuje uvedené odôvodnenie krajského súdu za dostatočné na to, aby potvrdenie rozsudku okresného súdu nemalo znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd oprávnene využil ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v situácii, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením okresného súdu s odvolaním sa na dostatočný rozsah vykonaného dokazovania a jeho odôvodnené právne závery.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľmi označených ústavnoprocených pravidiel, ktoré by signalizovalo možnosť vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Ústavný súd v nadväznosti na tento svoj záver, že keďže nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ostatných sťažovateľmi označených základných práv, sťažnosť odmietol aj vo zvyšnej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na uvedené bolo už potom bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011